

*С.Ф. Смерічевський, д.е.н., професор, Д.О. Семенова, доцент
(Національний авіаційний університет, Україна)*

Конкуренція та конкурентоспроможність у підприємстві

Проаналізовано аспекти конкуренції та конкурентоспроможності підприємства. У ринковому механізмі конкуренція посідає вагомe місце. Конкуренція є гарантом економічної спроможності країни в умовах вільної конкуренції і уособлює у собі вироблення товарів та послуг високої якості. Конкурентоспроможність підприємства є показником перспектив та стану господарської діяльності.

У ринковій економіці кожне підприємство діє в певному конкурентному середовищі, фактори якого справляють на нього визначальний вплив. У кожній галузі формується власне конкурентне середовище, а тому підприємство повинно правильно оцінювати своїх конкурентів та їх інтереси, галузь (або галузі), в якій воно функціонує, щоб виробити найбільш ефективні конкурентні стратегії, які б забезпечували його високу конкурентоздатність та конкурентостійкість.

Оцінка рівня конкурентоспроможності підприємства дає змогу:

- сформулювати управлінські завдання;
- прийняти управлінське рішення;
- розробити заходи, спрямовані на розвиток і підтримку конкурентних переваг;

переваг;

– адаптувати підприємство до ринкових умов господарювання [1].

Вплив внутрішніх та зовнішніх факторів представлено на рисунку 1.

Уся сукупність представлених внутрішніх та зовнішніх факторів підприємства утворює собою багатогранну систему впливу на конкурентоспроможність.

За створення умов входження на ринок відповідають зовнішні фактори, але найбільш важливими для конкурентоздатного підприємства є саме сукупність внутрішніх передумов та факторів, саме вони є найбільш впливовими для успіху функціонування підприємства.

Оцінка таких факторів дає змогу виявити сильні та слабкі сторони для підприємства, знайти ланки які підвищують конкурентоздатність підприємств, збільшити свою частку на ринку.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Плитторгсервіс» за роки своєї діяльності налагодила тісні партнерські відносини з провідними виробниками з України, Білорусі, Польщі, Китаю, будучи їх офіційним представником в Україні. ТОВ «Плитторгсервіс» пропонує до продажу сертифіковану продукцію високої якості, що відповідає міжнародним стандартам.

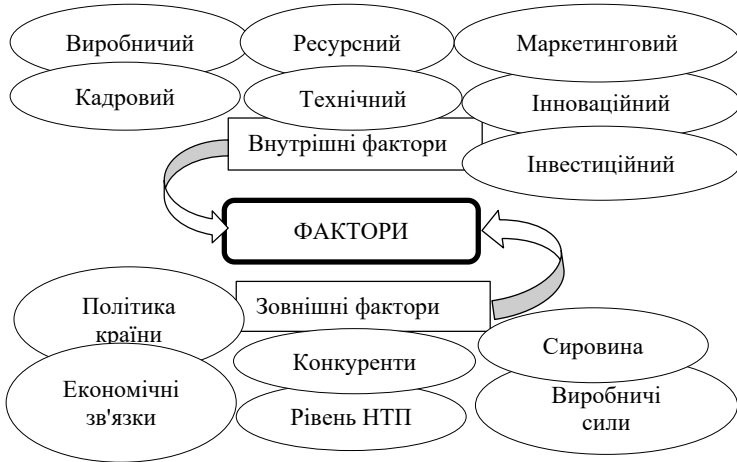

Рис. 1. Внутрішні та зовнішні фактори які впливають на конкурентоспроможність підприємства

Основним завданням конкурентоспроможності підприємства є підвищення ефективності його функціонування за рахунок раціонального управління ресурсами та результатом [2].

Шляхом підвищення даного підприємства можемо запропонувати удосконалення системи управління підприємством. Потрібно мобілізувати зовнішні та внутрішні фактори підприємства, поліпшити управління за рахунок зниження витрат підприємства. Таким чином потрібно застосувати комплексний підхід дослідити процеси на підприємстві.

Розглянемо динаміку коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства його регулювання наявними ресурсами на основі запропоновоємо шляхи підвищення, рисунок 2.

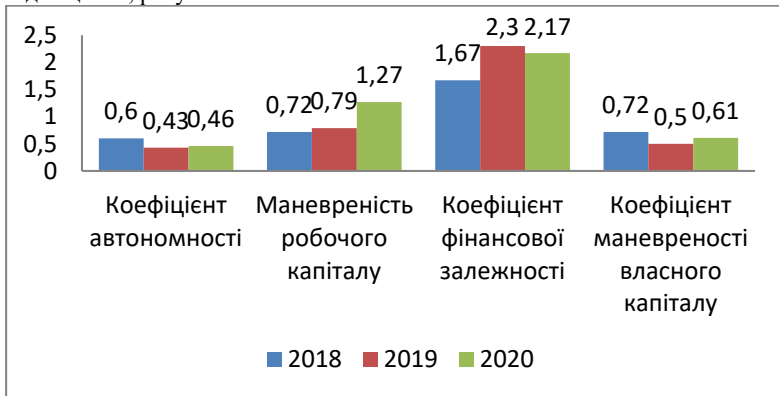

Рис. 2. Динаміка зміни фінансових показників стійкості і ліквідності підприємства.

Підприємству необхідно підвищити наявність вільних коштів. Для цього необхідне залучення потенційних інвесторів. Для цього потрібно підвищити ефективність управління грошовими потоками.

Ефективність управління грошовими потоками визначається синхронізацією надходжень та виплат, підтримкою постійної платоспроможності підприємства та раціональним використанням фінансових ресурсів, які формуються із зовнішніх і внутрішніх джерел. Управління грошовими потоками є важливою ланкою фінансового менеджменту, що охоплює всю систему управління підприємством [3]. Проведемо аналіз прибутку від реалізації продукції, таблиця 1.

Таблиця 1

Аналіз прибутку від реалізації продукції ТОВ «Плитторгсервіс» за 2018-2020 рр.

Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.
Дохід від реалізації продукції	147576,2	181851,4	228589,1
Собівартість реалізованої продукції	128197,6	154191,1	190610,8
Прибуток	19378,6	27660,3	37978,3

За даними табл. 1, план по прибутку виконано на 18599,7 тис. грн. (37978,3-19378,6), або на 196 %. Відхилення прибутку 2020 р. від 2018 р. сталося в результаті змін обсягу реалізації, собівартості, структури й асортименту продукції та оптових цін на продукцію.

Проаналізуємо витрати коштів ТОВ «Плитторгсервіс», таблиця 2.

Таблиця 2

Аналіз показників витрат коштів ТОВ «Плитторгсервіс»

Показники	Роки		
	2018р.	2019р.	2020р.
1. Обсяг виручки від реалізації послуг, тис. грн.	147576,2	181851,4	228589,1
2. Постійні витрати, тис. грн.	60052,5	64316,3	106937,5
3. Змінні витрати, тис. грн.	86739,2	93053,2	100848,9
4. Коефіцієнт валової маржі $[(1-3)/1]$	0,41	0,49	0,56

Коефіцієнт валової маржі (валового доходу). За нього приймається різниця між виручкою підприємства і змінними витратами.. Підприємству у наступних роках потрібно підвищити коефіцієнт валової маржі, тобто доходу. Для того щоб можливо було залучення вільних коштів підприємства потрібно здійснити нагляд та постійно перевірку грошових надходжень та витрат підприємства. Для необхідно:

- розробити робочі документи для перевірки грошових коштів у національній валюті;
- провести якісний внутрішній аудит та підвищити ефективність діяльності підприємства;

- загальний план проведення аудиту, програму аудиту, що дасть змогу аудитору охопити всі аспекти обліку касових операцій на підприємстві виявити порушення;
- контролювати ліміти грошових надходжень та вибуття.

Список літератури

1. Богацька Н.М. Особливості оцінки конкурентоспроможності підприємства // Ефективна економіка, 2020. №4. URL^ http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2020/75.pdf
2. Кудінова М.М., Рибалка А.С. Підвищення ефективності управління підприємством шляхом удосконалення організаційної структури // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. Придніпровська державна академія будівництва та архітектури, 2018. Випуск 3 (14). С. 199-205.
3. Мельник М.І., Донцова Т.М. Управління грошовими потоками підприємства // Регіональна економіка та управління, 2020. - № 2(28). С. 140-143.